

JEŽIŠ U PRIATEĽOV/ POMAZANIE V BETÁNII

PRACOVNÝ LIST Č. 15

podnety k príprave na biblickú súťaž Biblická olympiáda 2020/2021
DIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY

Jn 12, 1-11

Šesť dní pred Veľkou nocou prišiel Ježiš do Betánie, kde býval Lazár, ktorého vzkriesil z mŕtvych. Pripravili mu tam hostinu. Marta obsluhovala a Lazár bol jedným z tých, čo s ním stolovali. Mária vzala libru pravého vzácneho nardového oleja, pomazala ním Ježišove nohy a poutierala mu ich svojimi vlasmi; a dom sa naplnil vôňou oleja. Tu jeden z jeho učeníkov, Judáš Iškariotský, ktorý ho mal zradiť, povedal: „Prečo nepredali tento olej za tristo denárov a nerozdali ich chudobným?“ Lenže to nepovedal preto, že mu šlo o chudobných, ale že bol zlodej. Mal mešec a nosil to, čo doň vkladali. Ježiš povedal: „Nechaj ju, nech to zachová na deň môjho pohrebu! Veď chudobných máte vždy medzi sebou, ale mňa nemáte vždy.“ Veľké množstvo Židov sa dozvedelo, že je tam, a prišli nielen kvôli Ježišovi, ale aby videli aj Lazára, ktorého vzkriesil z mŕtvych. A veľkňazi sa rozhodli, že zabijú aj Lazára, lebo preň mnohí Židia odchádzali a uverili v Ježiša.

porozumenie

Pre Jána má zvláštny význam, že pomazanie bolo "šesť dní pred Veľkou nocou", akoby sa Ježiš u svojich blízkych priateľov pripravoval na svoju nastávajúcu Paschu. Vôňa šíriaca sa v dome sa často vykladá symbolicky. Pravdepodobne nejde

o "pohrebné pomazanie", pretože Mária zvyšný olej uchovala k Ježišovmu pohrebu, ani "kráľovské pomazanie" (pomazané sú nohy, nie hlava), ale prostý čin priateľskej lásky.

Slovník

Betánia – dedina ležiaca asi 3 km od Jeruzalema, býval tam Lazár a jeho sestra Mária a Marta

Libra – hmotnostná jednotka, bolo to asi 327 gramov

Nardový olej – pochádza z Indie. Bol vzácny pre jeho zriedkavosť, bol súčasťou drahých, vzácných parfumov. Na prípravu veľmi drahej nardovej masti slúžil koreň kvitnúcej rastliny nardu.

Veľká noc – Pascha - Pánov prechod Bola to oslava vyslobodenia Izraelitov z Egypta, keď Pán prechádzal Egyptom a zahubil všetkých prvorođených, ale Izraelitom sa nič nestalo.

Denár – názov striebornej mince rímskej ríše. V texte bola masť ohodnotená na 300 denárov, čo bola cena ročnej práce.

Pohreb – telo mŕtveho sa balamovalo vonnými masťami. Máriino pomazanie nardovým olejom bolo predobrazom Ježišovho pohrebu .

súvislosti

k Jn 12,2-3: „Bola to tá Mária, čo pomazala Pána voňavým olejom a poutierala mu nohy svojimi vlasmi. Jej brat Lazár bol chorý“(Jn 11,2).

k Jn 12,6: „Judáš mal mešec, preto si niektorí mysleli, že mu Ježiš povedal: „Nakúp, čo budeme potrebovať na sviatky,“ alebo aby dal niečo chudobným“ (Jn 13,29).

k Jn 12,10-11: „Mnohí z tých Židov, čo prišli k Márii a videli, čo urobil, uverili v neho“ (Jn 11,45).

užívotnenie

Proroci opisovali vzťah Boha a Izraela ako vzťah ženícha a nevesty. Kresťanská tradícia podobne vníma vzťah Boha a jednotlivcej duše. Je to odraz lásky, ktorá od večnosti prúdi v Najsvätejšej Trojici medzi Otcom a Synom. To, čo sa od vekov odohráva medzi Otcom a Synom, sa v tomto úryvku deje na zemi – úplne po prvý raz – medzi Pánom a touto ženou. Máriino gesto je počiatkom nového stvorenia, ktoré začína, keď nevesta odpovie Ženíchovi, ktorý ju miluje láskou večnou (por. Jer 31,1). V tejto žene Boh nachádza to, čo od vekov hľadá: byť milovaný tým, koho miluje. Rozhodni sa aj ty venovať Bohu svoju lásku tak, ako Mária!

Existujú dve rôzne ekonomiky, dva protikladné spôsoby myslenia a jednanja: na jednej strane je to presné kalkulovanie a prerátavanie, na druhej strane plytvanie z lásky. Romano Guardini hovorí, že v liturgii je takým krásnym obrazom „plytvania“ používanie kadidla. Nemá žiadny praktický význam, je to krásne „mrhanie“, ktorým si chceme uctiť milovaného. Tu nejde o to niečo dať, ale dať sa – z lásky. Mária a Judáš! On s mešcom, ona s alabastrovou nádobou. Peniaze a žiadostivosť, to sú dve protikladné sily, ktoré zápasia o srdce človeka. K čomu si bližšie ty? Pros Boha, aby ti takúto nezištnú lásku, lásku bez miery, do srdca vložil, napr. slovami pisané z JKS: „Daruj, ó Ježiš, Srdce mne, chcem Teba milovať. Moje bez Tvojho je mŕtve, nemôže lásky mať.“

Na prípad Judáša sa oplatí pozrieť bližšie. Keď mu Ježiš zveril mešec, určite nie preto, aby ho pokúšal. Judáš mal pravdepodobne prirodzené schopnosti pre spravovanie majetku. Ježiš ho považoval pre túto úlohu za najschopnejšieho z apoštolov. Bola to pocta darom, ktoré od Boha dostal. Pokušenie sa v Judášovi zrodilo až neskôr. Judáš bol povolaný k tomu, aby bol práve takým apoštolom, ako bol hociktorý iný z Dvanástich. Nič nám nedáva právo podozrievať ho, že nezačal dobre. Ak skončil zle, je to preto, že sa dopúšťal menších chýb a previnení, ktoré ho pripravili na veľkú zradu. Kto podceňuje maličkosti, zlyhá vo veľkom. Nedopusti niečo podobné vo svojom živote!

Mária prejavila svoj lásku k Ježišovi tým, že sa preň dokázala vzdať množstva vzácnej látky. Nemusíme smútiť, že nemôžeme svoju oddanosť Ježišovi prejsť tak, ako ona. Nemusíme ju kopírovať. Našťastie je škála prejavov našej lásky a pozornosti voči nemu dosť široká. Stačí len trochu pouvažovať. Keďže je láska vynaliezavá, určite zistíme, ako mu môžeme prejsť svoju oddanosť. Nie je tu síce fyzicky prítomný, ako bol prítomný v Betánii, ale môžeme mu mnohorakým spôsobom slúžiť v údoch jeho tajomného tela, ktorým je jeho Cirkev.

Na rozdiel od Márie, Judáš v tejto chvíli už nebol pre Ježiša schopný vykonať nič veľkorysé.

A nebol ani v stave tešiť sa z veľkorysosti iných. Kde niet lásky, tam nie je schopnosť ani chápať, že iní milujú. Skôr to dráždi. Ak mi niekto v duchovnom živote navrhne čosi „viac“, než je povinné, a mňa to nielenže neosloví, ale vyvolá určitú nechuť, odpor, možno aj podráždenie, je čas, aby som na kolenách skúmal veľkosť svojej lásky voči Bohu.

„Chudobných máte vždy medzi sebou...“ Človeku západnej civilizácie sa dnes ťažko chápe, že majetok, ktorý má, nie je jeho. Všetko je Božie a my sme len správcami. Správcami, ktorí majú rozdeľovať tam, kde chýba. Verný správca si tak získava bohatstvo v nebi. Chudoba núdzných sa tak stáva naším bohatstvom. Náš nespravodlivý nadbytok pochádza z toho, čo sme im zobrali. Náš pravý poklad spočíva v tom, čo sme sa rozhodli rozdeliť zo „svojho“

tým, ktorí majú nedostatok. V chudobných nám prichádza v ústrety Ježiš, aby nás zachránil pred chamtivosťou, a tým aj pred večnou záhubou.

Veľkňazi mali tak zatvrdnuté srdce, že nielenže odmietli Mesiáša a pracovali na jeho odstránení, ale začali plánovať aj smrť Lazára, lebo bol živým dôkazom Ježišovej moci. Jeden hriech plodí druhý. Hriech má úžasnú a zároveň hroznú schopnosť rozmnožovať sa a rásť. To je varovanie aj pre nás. Ak privolíme hriechu, dostávame sa na šikmú plochu a letíme dolu. Zastaviť tento stav môžeme iba úprimným pokáním. Nezabudnime na to nikdy, keď padneme do hriechu!

sebareflexia

Mária vzala libru pravého vzácneho nardového oleja ... za tristo denárov...“ Koľko som schopný pre Boha obetovať – či už na bohoslužobný kult alebo na chudobné a núdzne údy jeho tajomného Tela? Mám v srdci veľkorysosť Márie alebo počty Judáša?

„Lenže to nepovedal preto, že mu šlo o chudobných“ – Stáva sa aj mne, že sa „prikrývam“ vznešenými ideálmi, ale pri tom myslím len (alebo hlavne) na seba?

„Nechaj ju!“ – Viem sa zastať tých, na ktorých útočia? Dokážem si aj ja povedať: „Nechaj to (ohováranie, posudzovanie a pod.)“?

modlitba

Nebeský Otče, nedaj, aby som žil život pôžitkára. Naplň ma svojou milosrdnou láskou a učiň ma schopným slúžiť ľuďom, ktorí sú okolo mňa. Daj im dnes, aj mojimi rukami, ich chlieb každodenný. Cez moju súcitnú lásku. Pane, daj, aby som sa snažil iných potešovať, akoby som mal túžiť, aby iní mňa potešovali; daj mi schopnosť milovať iných, než aby mňa milovali. Pretože, len keď zabúdam na seba, nachádzam seba, keď odumieram sebe, povstávam k večnému životu. Amen. (podľa Youcat, Modlitby pre mladých)

zapamätaj si

Ježiš povedal: „Nechaj ju, nech to zachová na deň môjho pohrebu! Ved' chudobných máte vždy medzi sebou, ale mňa nemáte vždy.“ (Jn 12, 7-8)

kvízové otázky

1. Vyber správnu odpoveď

Kde sa zdržiaval Pán Ježiš pred svojim posledným vstupom do Jeruzalema?

- A/ Betánia
- B/ Betfage
- C/ Nazaret

Koľko nardového oleja vyliala Mária Ježišovi na nohy (približne)?

- A/ 0,2 kg
- B/ 0,3 kg
- C/ 0,5 kg

Za koľko denárov mohli podľa Judáša olej predať?

- A/ 300
- B/ 200
- C/ 500

Prečo chcel Judáš Iškariotský, aby sa tento olej predal?

- A/ zo súcitu k chudobným
- B/ aby sa nerozhadzovalo – zo šetrnosti
- C/ bol zlodej

Koľko dní pred Veľkou nocou prišiel Ježiš do Betánie?

- A/ 5
- B/ 6
- C/ 7

Libra - funt - mala váhu asi

- A/ 150 g
- B/ 250 g
- C/ 330 g

Pri slávnostnom vstupe Ježiša do Jeruzalema zástupy volali: „Hosanna! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom, kráľ Izraela!“ Z ktorej knihy SZ citovali?

- A/ Ž
- B/ Iz
- C/ Jer

„Neboj sa, dcéra sionská! Hľa, tvoj kráľ prichádza, sediaci na mláďati oslice!“ - je citát zo SZ knihy

- A/ Zach
- B/ Ž
- C/ Mal

V ktorej knihe SZ nájdeme citát: „Pane, kto uveril tomu, čo sme hlásali, a Pánovo rameno sa komu zjavilo?“

A/ Jer

B/ Iz

C/ Mal

Odpovedz

Ježišovi pripravili v Betánii hostinu. Marta obsluhovala a Lazár bol jedným z tých, čo s ním stolovali. Ako zareagovala Mária?

Veľký zástup, čo prišiel na sviatky sa dopyčul, že Ježiš prichádza do Jeruzalema. Čo urobili?

2. Kto som - čo som?

Dom sa naplnil mojou vzácnou vôňou.

Nás, na rozdiel od Ježiša, máte vždy medzi sebou.

Ježiš si ma našiel, aby som ho nieslo ako Mesiáša – Kráľa.

Ak odumriem, prinesiem veľkú úrodu.

Hoci Ježiš robil pred nami znamenia, neverili sme v neho.

Uverili sme v Ježiša, ale nepriznali sme sa, lebo ľudskú slávu sme mali radšej ako Božiu slávu.

V posledný deň budem súdiť tých, ktorí pohrdajú Ježišom a neprijímajú jeho slová.

3. "SMS-ky" (kto - komu)

Pane, chceli by sme vidieť Ježiša.

Nechaj ju, nech to zachová na deň môjho pohrebu.

Kto je to ten Syn človeka?

Gréci by chceli vidieť Ježiša.

Dokiaľ máte svetlo, verte v svetlo, aby ste boli synmi svetla.